

Số: /BC-STC

Lai Châu, ngày tháng 8 năm 2021

BÁO CÁO

Tổng kết đánh giá tình hình thực hiện Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND ngày 10/12/2016 của HĐND tỉnh về ban hành Quy định phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi ngân sách địa phương giai đoạn 2017-2020

Căn cứ Luật Ngân sách nhà nước năm 2015, UBND tỉnh đã trình HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND ngày 10/12/2016 của HĐND tỉnh về phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi NSDP giai đoạn 2017-2020.

Qua thực tế triển khai thực hiện Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND ngày 10/12/2016 của HĐND tỉnh, bên cạnh những kết quả đạt được, còn một số hạn chế cần nghiên cứu sửa đổi, bổ sung để trình cấp có thẩm quyền hoàn thiện phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương cho thời kỳ ổn định ngân sách mới. Thực hiện quy định của Luật Ngân sách nhà nước, Chương trình công tác của Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh năm 2021; Sở Tài chính đã có văn bản đề nghị các sở, ban, ngành đoàn thể tỉnh và UBND các huyện, thành phố đánh giá những ưu điểm, tồn tại về phân cấp giai đoạn 2017-2021, đề xuất phương án xây dựng phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương cho giai đoạn ổn định ngân sách mới. Nội dung cụ thể như sau:

I. Đánh giá tình hình thực hiện Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND

1. Đánh giá chung kết quả đạt được

- Phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương theo Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND là căn cứ quan trọng, chủ yếu để xây dựng dự toán chi thường xuyên ngân sách năm 2017 (năm đầu của thời kỳ ổn định ngân sách); là căn cứ để cấp có thẩm quyền quyết định giao thu ngân sách và giao số bổ sung cân đối ngân sách tỉnh cho các huyện, thành phố, tỷ lệ (%) phân chia các khoản thu giữa ngân sách tỉnh và ngân sách cấp huyện theo quy định của Luật NSNN.

- Phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giai đoạn 2017-2021 đảm bảo phù hợp phân cấp nhiệm vụ kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh đối với từng lĩnh vực và đặc điểm kinh tế, địa lý, dân cư, trình độ quản lý của từng vùng, từng địa phương; phù hợp với khả năng cân đối của ngân sách địa phương.

- Việc quy định cụ thể nguồn thu, nhiệm vụ chi và ổn định tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu ngân sách đã tạo điều kiện cho các địa phương chủ động hơn trong việc xác định và phân bổ, sử dụng các nguồn lực để thực hiện các nhiệm vụ chi đã được phân cấp, hạn chế một phần tư tưởng trông chờ hay phụ thuộc và ngân sách cấp trên; tăng cường tính chủ động cho các huyện, thành

phổ trong việc phân đầu tăng thu ngân sách để đầu tư cơ sở hạ tầng thiết yếu theo phân cấp, đảm bảo cho cấp huyện thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

- Phân cấp nhiệm vụ chi đã bám sát phân cấp quản lý kinh tế xã hội, quy định cụ thể nhiệm vụ chi đầu tư và chi thường xuyên đối với các cấp ngân sách. Các nhiệm vụ chi được quy định cụ thể, rõ ràng dễ tính toán, đảm bảo công khai, minh bạch và công bằng trong phân bổ, sử dụng dự toán thu, chi NSDP, tạo điều kiện thuận lợi trong việc lập dự toán, phân bổ dự toán, quyết toán, kiểm tra đối với các cấp ngân sách nhằm tăng cường, kỷ luật, kỷ cương tài chính.

2. Đánh giá kết quả thực hiện phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi

2.1. Tình hình thực hiện

- Phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương theo Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND là căn cứ quan trọng để xây dựng dự toán thu ngân sách địa phương và giao dự toán thu NSNN trên địa bàn hằng năm trình cấp có thẩm quyền thông qua.

- Căn cứ quy định tại Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND, dự toán thu ngân sách giữa ngân sách các cấp ngân sách được chia thành 02 phần gồm: (1) Thu ngân sách nhà nước trên địa bàn chi tiết nội dung và sắc thuế, (2) thu trợ cấp gồm thu cân đối và bổ sung có mục tiêu. Chi ngân sách được phân định rõ nhiệm vụ chi của ngân sách cấp tỉnh và cấp huyện và là cơ sở để cấp huyện phân định nhiệm vụ ngân sách cấp huyện và ngân sách cấp xã; dự toán được chia thành (1) chi cân đối ngân sách địa phương gồm chi đầu tư phát triển, chi trả nợ, chi thường xuyên theo quản lý nhà nước, chi các sự nghiệp, chi quốc phòng an ninh, chi thực hiện các đề án, nghị quyết, chi ngân sách cấp xã, chi hỗ trợ khác (2) chi thực hiện một số nhiệm vụ khác gồm chi sự nghiệp và chi đầu tư.

- Cơ cấu thu ngân sách nhà nước trên địa bàn và thu ngân sách địa phương hàng năm.

Đơn vị: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2017		Năm 2018		Năm 2019		Năm 2020		Năm 2021	
	Dự toán	Tỷ lệ (%)	Dự toán	Tỷ lệ (%)	Dự toán	Tỷ lệ (%)	Dự toán	Tỷ lệ %	Dự toán	Tỷ lệ (%)
Tổng thu NSDP	6.282.038		7.728.775	%	7.883.230	%	8.550.773	%	7.649.720	%
Thu NSNN trên địa bàn	1.750.000	27,8	1.950.000	25,2	2.150.000	27,3	2.150.000	25,2	1.915.000	25
<i>Trong đó cấp huyện:</i>										
Tổng thu	3.234.921	51	3.624.102	47	3.853.752	49	5.123.075	60	3.943.552	51,5

NSDP										
Thu NSNN trên địa bàn	450.720	14	488.800	13	490.600	13	447.750	9	443.650	11,3

Giai đoạn 2017-2021, thu ngân sách nhà nước trên địa bàn chiếm khoảng 26% so tổng thu ngân sách địa phương, tăng 15,5 % so giai đoạn 2011-2015. Cấp huyện thu ngân sách địa phương chiếm khoảng 51,9% so tổng chi ngân sách địa phương; thu ngân sách nhà nước trên địa bàn chiếm 23,4% so thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh.

2.2. Những kết quả đạt được

- Phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương giai đoạn 2017-2021 là cơ sở pháp lý để xây dựng dự toán thu, chi NSNN hằng năm, kế hoạch tài chính - NSNN 03 năm; góp phần cho các địa phương có sự chủ động trong việc tính toán nguồn lực để thực hiện các nhiệm vụ chi theo phân cấp. Quá trình điều hành, quản lý ngân sách có sự công khai, minh bạch, việc lập và phân bổ dự toán được thực hiện khoa học, thuận lợi đối với cơ quan chuyên môn; phần lớn các nhiệm vụ chi đã được ban hành định mức cân đối kinh phí, tạo điều kiện thuận lợi cho việc triển khai, tổ chức thực hiện của các cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách.

- Phân cấp ổn định tạo động lực cho các cấp tích cực khai thác, nuôi dưỡng phát triển nguồn thu, cụ thể kết quả thực hiện thu ngân sách hằng năm đều vượt so với dự toán giao (*riêng năm 2019 thu ngân sách cấp tỉnh không đạt dự toán giao nhưng tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn vượt dự toán giao*) là điều kiện để các cấp chính quyền địa phương tạo nguồn phục vụ nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh, quốc phòng và các chính sách an sinh xã hội trên địa bàn. Thu ngân sách địa phương hưởng giai đoạn 2017-2021 tăng bình quân 9%/năm.

(Có biểu chi tiết số 01 kèm theo)

- Tổng chi ngân sách địa phương thực hiện giai đoạn 2017-2021 tăng bình quân 30%, chủ yếu do Trung ương ban hành các chính sách tăng chi để thực hiện các chương trình mục tiêu, chương trình mục tiêu quốc gia. Đối với chi thường xuyên tăng chủ yếu do nhà nước thực hiện chính sách điều chỉnh tiền lương, các chế độ theo lương và các chính sách an sinh xã hội, riêng chi hành chính sau khi loại chi thực hiện các chính sách tiền lương thì thực chất giảm dần qua các năm.

(Có biểu chi tiết số 02 kèm theo)

- Phạm vi và phân cấp nguồn thu, tỷ lệ phần trăm phân chia giữa các cấp ngân sách và nhiệm vụ chi năm 2017: Việc quy định các khoản thu ngân sách tỉnh, ngân sách cấp huyện, ngân sách cấp xã hưởng 100% và tỷ lệ phân chia nguồn thu giữa các cấp ngân sách đảm bảo đúng quy định của Luật Ngân sách

và các văn bản hướng dẫn, cơ bản đã bao quát được đầy đủ nguồn thu và nhiệm vụ chi của các cấp ngân sách, phù hợp với thực tế.

3.1. Về phân cấp nguồn thu

Bên cạnh những kết quả nổi bật trong thực hiện Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND ngày 10/12/2016 và Nghị quyết số 43/2020/NQ-HĐND ngày 13/12/2020 thì vẫn còn tồn tại một số bất cập, vướng mắc như:

- Phân cấp nguồn thu nhiệm vụ chi chưa kịp thời phân cấp nguồn thu theo quy định Nghị định số 82/2017/NĐ-CP ngày 17/7/2017; Nghị định số 67/2019/NĐ-CP ngày 31/7/2019, đối với các giấy phép do cơ quan trung ương cấp (70% số thu cho NSTW, 30% số thu cho ngân sách địa phương) và 100% địa phương hưởng đối với giấy phép do UBND cấp tỉnh theo quy định tại Điểm d, Khoản 9, Điều 30, Luật NSNN; đồng thời tại Thông báo Kết luận số 209/KTNN-TH ngày 13/8/2020 của Kiểm toán nhà nước khu vực VII về Kiểm toán ngân sách địa phương năm 2019 có nhắc nội dung này.

- Quy định chưa rõ ràng giữa *"thu từ bán tài sản nhà nước do các cơ quan, tổ chức, đơn vị cấp tỉnh quản lý, kể cả thu tiền sử dụng đất gắn với tài sản trên đất do các cơ quan, tổ chức đơn vị thuộc cấp huyện quản lý"* - Khoản 10, Điều 1 Nghị định 62/2016/NĐ-CP, và *"thu tiền cho thuê đất, thuê mặt nước"* - Khoản 3, Điều 2 Nghị định số 62/2016/NĐ-CP dẫn đến việc hạch toán nguồn thu từ hoạt động này còn chưa thống nhất và một số khoản thu khác ngân sách như thu sử phạt của các cấp chính quyền.

- Chưa ban hành quy định cụ thể số thu từ tài sản được xác lập quyền sở hữu toàn dân do các cơ quan, tổ chức, đơn vị thuộc cấp tỉnh, cấp huyện xử lý sau khi trừ đi các chi phí theo quy định của pháp luật; do đó tại dự thảo phân cấp lần này sẽ bổ sung nội dung thu này cho phù hợp với Luật quản lý sử dụng tài sản công.

- Cùng với đó, các huyện, thành phố phụ thuộc nhiều từ khoản thu tiền sử dụng đất, nên nguồn thu bấp bênh, dẫn đến nhiệm vụ chi cũng không ổn định.

- Chưa quy định chi tiết đến sắc thuế, cùng với việc phân cấp thu chưa đồng nhất dẫn đến chưa phát huy tính chủ động của các huyện, thành phố trong việc tăng thu ngân sách giảm tỷ lệ bổ sung từ ngân sách tỉnh. Các khoản thu cơ bản được phản ánh đúng, đủ, kịp thời vào ngân sách nhà nước, tuy nhiên tình hình nợ đọng thuế các năm còn cao.

3.2. Về phân cấp nhiệm vụ chi

- Việc phân cấp chi đầu tư xây dựng cơ bản hiện tại đang áp dụng theo Quyết định phân cấp quản lý nhà nước về kinh tế - xã hội, tuy nhiên phân cấp cũng còn những tồn tại về trách nhiệm đầu tư giữa các cấp ngân sách. Mặt khác thực hiện nhiệm vụ chi đầu tư của ngân sách cấp xã phải gắn với nguồn thu để thực hiện dự án đầu tư trên địa bàn theo phân cấp kinh tế xã hội giao cấp xã.

- Năm 2020, Hội đồng nhân dân tỉnh đã ban hành Nghị quyết 44/2020/NQ-HĐND ngày 13/12/2020 về việc phân định cụ thể các nhiệm vụ chi về bảo vệ môi trường trên địa bàn tỉnh Lai Châu; UBND tỉnh ban hành phân cấp

quản lý đầu tư. Bên cạnh đó, tỉnh đã xóa bỏ Quỹ bảo trì đường bộ, thành lập Trung tâm Hành chính công và ban hành chính sách để thực hiện chưa được quy định trong nhiệm vụ chi ngân sách.

- Đa số các cơ quan, đơn vị và các huyện, thành phố có phản ánh nhiệm vụ chi giai đoạn 2017-2021 các đơn vị phải thực hiện chủ trương tinh giản biên chế theo Nghị quyết số 18-NQ/TW; Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương dẫn tới không tự chủ đối với biên chế được giao, số biên chế có mặt tiệm cận với biên chế được giao. Ngoài ra địa phương phải đảm bảo cơ cấu tiền lương, chi khác cho các đối tượng theo Nghị định số 161/2018/NĐ-CP ngày 29/11/2018 của Chính phủ do Trung ương không bổ sung nguồn.

- Trong quá trình thực hiện phân cấp, một số nhiệm vụ chi chưa được quy định trong phân cấp; một số địa phương chưa chủ động cân đối ngân sách để bố trí dự toán cho nhiệm vụ chi thuộc trách nhiệm của cấp mình, trong khi còn kinh phí để kết dư lớn vẫn đề nghị ngân sách cấp trên hỗ trợ, nhiệm vụ chi cấp huyện, cấp xã.

II. Phương hướng thực hiện trong thời gian tới

1. Phương hướng xây dựng phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương giai đoạn 2022-2025

- Phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi phải đảm bảo phù hợp với quy định của Luật NSNN và các văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan; đảm bảo mục tiêu quan trọng về ngân sách theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV.

- Phù hợp trình độ và khả năng quản lý; tăng quyền hạn và trách nhiệm các địa phương trong quản lý ngân sách; khuyến khích các huyện, thành phố tăng thu ngân sách để chi đầu tư.

- Khắc phục những vướng mắc và kế thừa những mặt tích cực của phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi ngân sách địa phương giai đoạn 2017-2021, đảm bảo khả thi trong tổ chức thực hiện.

- Phân cấp ngân sách nhằm khai thác tối đa các khoản thu ngân sách; gắn quyền hạn và trách nhiệm của các cấp chính quyền trong công tác quản lý và khai thác nguồn thu ngân sách.

- Tăng cường nguồn lực cho ngân sách các cấp, tạo điều kiện chủ động cho các cấp ngân sách trong quá trình thực hiện quản lý khai thác nguồn thu và sử dụng ngân sách phục vụ nhiệm vụ chính trị, kinh tế - xã hội ở các cấp, các đơn vị. Song phải đảm bảo vai trò chủ đạo của ngân sách cấp tỉnh trong hệ thống ngân sách chính quyền địa phương.

- Tạo thế chủ động của cấp chính quyền địa phương trong công tác quản lý, điều hành ngân sách, tăng khả năng tự cân đối, phấn đấu giảm dần số bổ sung từ ngân sách cấp trên cho ngân sách cấp dưới, đảm bảo mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương; sử dụng ngân sách tiết kiệm, có hiệu quả.

2. Giải pháp thực hiện

Tiếp tục kế thừa Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND ngày 10/12/2016 của HĐND tỉnh về phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi NSĐP giai đoạn 2017-2020; đồng thời thực hiện một số nội dung chủ yếu sau:

- Dự thảo quy định chi tiết các sắc thuế đối với các khoản thu: Thu doanh nghiệp Trung ương và thu doanh ngoài quốc doanh đảm bảo theo quy định của luật, làm rõ quy định, tỷ lệ phân chia đối với đối với khoản thu tiền sử dụng đất.

- Đối với tỷ lệ phân chia các khoản thu giữa các cấp ngân sách quy định bằng biểu cụ thể và chi tiết các khoản thu, tỷ lệ phân trăm hưởng của từng cấp ngân sách đảm bảo đơn giản, dễ kiểm tra, tổ chức triển khai thực hiện; bổ sung thêm một số khoản thu phân chia theo quy định tại Thông tư số 344/2016/TT-BTC ngày 30/12/2016 của Bộ Tài chính.

- Cập nhật bổ sung các quy định của Trung ương và địa phương mới phát sinh trong phân cấp nguồn thu cũng như nhiệm vụ của từng cấp ngân sách.

Sở Tài chính tổng hợp đánh giá tình hình thực hiện Nghị quyết số 62/2016/NQ-HĐND ngày 10/12/2016 của HĐND tỉnh về ban hành Quy định phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi ngân sách địa phương giai đoạn 2017-2021 xin báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TT. Tỉnh ủy;
- TT. HĐND tỉnh;
- UBND tỉnh;
- Sở Tư pháp;
- Lưu: VT, NS, HCSN.

(Báo cáo)

GIÁM ĐỐC

Lê Tuấn Anh